

BEATA SKRZYDLEWSKA* – WARSZAWA

KSIĄDZ WŁADYSŁAW SZCZEBAK (1929-2022)

Dnia 7 września 2022 roku w wieku 93 lat zmarł ks. dr Władysław Szczebak, wieloletni dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, a także historyk sztuki, poeta, autor pieśni religijnych.

Władysław Szczebak urodził się dnia 16 września 1929 roku w Smęgorzewie, jako syn Józefa i Marii (z domu Dryzno)¹. W 1949 roku po zakończeniu nauki w szkole średniej i zdaniu egzaminu dojrzałości wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Po jego ukończeniu przyjął dnia 9 maja 1954 roku święcenia kapłańskie z rąk bp. Karola Pękali. Pracę duszpasterską rozpoczął 23 września 1954 roku w parafii św. Mikołaja w Bochni. Następnie od 20 lipca 1959 roku do 30 września

Fot. Muzeum Diecezjalne w Tarnowie

1962 roku pracował w parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Gorlicach.

Zainteresowania młodego wikariusza związane ze sztuką, historią i ikonografią zwróciły uwagę przełożonych już znacznie wcześniej, bo podczas studiów filozoficzno-teologicznych. Dzięki aprobachie biskupa w latach 1962-1968 studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim, na kierunku historia sztuki. Mimo wielu obowiązków systematycznie pracował naukowo i w 1995 roku w Instytucie Sztuki

* Beata Skrzydlewska – dr historii sztuki, adiunkt, Instytut Nauk o Kulturze i Religii, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zastępca dyrektora Muzeum Narodowego w Lublinie
e-mail: b.skrzydlewska@uksw.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0002-9326-8916>

¹ <https://tarnow.gosc.pl/doc/7814059.Zmarl-ks-Wladyslaw-Szczebak> (dostęp: 4.10.2022).

Polskiej Akademii Nauk na podstawie pracy *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce* otrzymał tytuł doktora².

Po powrocie do Tarnowa pełnił wiele funkcji. W latach 1968-1980 był pretektem w seminarium diecezjalnym w Tarnowie, gdzie od roku 1968 aż do 2004 wykładał historię sztuki sakralnej. Wykłady z historii sztuki miał także na Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie. Szerszemu gronu był jednak znany przede wszystkim jako wieloletni dyrektor najstarszego muzeum religijnego w Polsce – Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie (1968-1997). Temu miejscu poświęcił wiele zaangażowania i odcisnął na nim wyraźne piętno. Za jego kadencji powstało wiele placówek filialnych, pozyskano nowe zbiory, prowadzono działalność naukową i wystawienniczą.

Ksiądz dyrektor współpracował czynnie z Ośrodkiem Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. Uczestniczył również w dwóch konferencjach zorganizowanych przez Ośrodek ABMK. W 1987 roku podczas sesji *Aktualne problemy muzealnictwa kościelnego w Polsce* przedstawił dwa referaty – *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie: ludzie i zabytki*³ oraz *Muzea i zabytki kościelne na szlakach turystycznych południowej Polski*⁴. Na konferencji *Muzea kościelne w 100-lecie działalności*, która odbyła się w 2006 roku, wygłosił referat *Muzea parafialne i klasztorne na przykładzie diecezji tarnowskiej*⁵. Publikował również na łamach półrocznika „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” artykuły dotyczące muzeów diecezji tarnowskiej⁶.

Ponadto był członkiem Komisji Episkopatu Polski ds. Sztuki Sakralnej, przewodniczącym diecezjalnej Komisji Sztuki Kościelnej, diecezjalnym konserwatorem zabytków, prosynodalnym sędzią Sądu Diecezjalnego w Tarnowie⁷.

Za swoją pracę został wielokrotnie nagrodzony. Dnia 11 października 1968 roku za gorliwą posługę kapłańską otrzymał diecezjalne odznaczenie Expositorium Canoniale, 29 grudnia 1971 roku dostał diecezjalny przywilej Rochetto et Mantoletto, a 8 listopada 1992 roku został obdarzony godnością Kapelana Jego Świątobliwości.

² W. Szczebak, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce*, Tarnów 2003.

³ Tenże, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie: ludzie i zabytki*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” (dalej: ABMK), 54 (1987) s. 132-139.

⁴ Tenże, *Muzea i zabytki kościelne na szlakach turystycznych południowej Polski*, ABMK, 54 (1987) s. 71-77.

⁵ Tenże, *Muzea parafialne i klasztorne na przykładzie diecezji tarnowskiej*, ABMK, 85 (2006) s. 77-88.

⁶ Tenże, *Uroczystość stulecia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, ABMK, 57 (1988) s. 102-108; tenże, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie wobec celów i zadań muzealnictwa kościelnego*, ABMK, 67 (1997) s. 99-140.

⁷ <https://sadeczanin.info/kultura-edukacja-religia/nie-zyje-ks-dr-wladyslaw-szczebak-mial-93-lata-był-bardzo-zasluzonym> (dostęp: 4.10.2022); <https://www.se.pl/tarnow/nie-zyje-ks-wladyslaw-szczebak-przez-prawie-30-lat-kierowal-muzeum-diecezjalnym-aa-5GeC-wLTM-uQaX.html> (dostęp: 4.10.2022); <https://diecezja.rzeszow.pl/nektrologi/zmarl-sp-ks-dr-wladyslaw-szczebak-emerytowany-profesor-wyzszego-seminarium-duchownego-w-tarnowie/> (dostęp: 4.10.2022).

W 2017 roku powrócił do swojej rodzinnej miejscowości i zamieszkał w tamtejszej parafii jako rezydent. Dnia 10 września 2022 roku został pochowany na miejscowym cmentarzu.

WYBRANA BIBLIOGRAFIA PRAC KS. WŁADYSŁAWA SZCZEBAKA

- Bazylika katedralna w Tarnowie: przewodnik*, Tarnów 1973.
- Co nowego w Tarnowskim Muzeum Diecezjalnym?*, „Czas Krakowski”, 35 (1993) [21 kwietnia 1993].
- Czy wiem, o czym śpiewam w Godzinkach ku czci Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny?*, Tarnów 2014.
- Dąbrowa Tarnowska: parafia, kościoły, kaplice, domy parafialne*, Dąbrowa Tarnowska 1993.
- Dwa tarnowskie muzea pod kościelną dyрекcją (1931-1945)*, „Tarnowskie Studia Teologiczne”, 15 (1997) s. 259-274.
- Dzieje ekspozycji zbiorów Tarnowskiego Muzeum Diecezjalnego*, „Currenda”, 138 (1988) nr 7-9, s. 560-579.
- Galeria gotyckiej sztuki małopolskiej w Muzeum Diecezjalnym w Tarnowie*, „Plastyka i Wychowanie”, (1999) nr 4, s. 7-16.
- Jak powstało Muzeum Diecezjalne w Tarnowie*, „Currenda”, 136 (1986) nr 10-12, s. 379-385.
- Jak powstawały zbiory sztuki Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, „Currenda”, 138 (1988) nr 7-9, s. 304-316.
- Kościoły diecezji tarnowskiej – dawne i współczesne*, „Currenda”, 136 (1986) nr 10-12, 417-422.
- Ks. Józef Bąba i jego dzieło w opinii współczesnych*, „Currenda”, 138 (1988) nr 1-3, s. 89-94.
- Ks. Józef Bąba – wikariusz w Wojniczu*, „Zeszyty Wojnickie”, (1996) nr 7-8, s. 1-2.
- Ks. Józef Gacek (1926-2005) czyli kapłańska wierność Chrystusowi do końca*, Smęgorzów 2006.
- Motywy ikonograficzne postaci św. Stanisława Szczepanowskiego na podstawie zabytków z terenu diecezji tarnowskiej*, „Tarnowskie Studia Teologiczne”, 7 (1979) s. 205-231.
- Muzea i zabytki kościelne na szlakach turystycznych południowej Polski*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 54 (1987) s. 71-77.
- Muzeum diecezjalne w Tarnowie. Ludzie i zabytki*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 54 (1987) s. 132-139.
- Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce*, Tarnów 2003.
- Muzeum diecezjalne w Tarnowie wobec celów i zadań muzealnictwa kościelnego*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 67 (1997) s. 71-77.
- Muzeum im. Księdza Edwarda Nitki*, „Gość Niedzielny”, (1994) nr 40 [1 X 1994, wydanie tarnowskie].
- Na 100-lecie obrazu Pana Jezusa Ukrzyżowanego w kaplicy Seminarium Duchownego w Tarnowie (1890-1990)*, „Currenda”, 138 (1988) nr 4-6, s. 246-253.
- Na szkłe malowane*, „Słowo – Dziennik Katolicki”, (1993) nr 133 [30 VII – 1 VIII 1993].

- Obraz Bolesnego Oblicza Chrystusa słynącego łaskami w Rzezawie k/Bochni: w świetle badań z zakresu historii, sztuki i Biblii*, Rzezawa-Tuchów 2015.
- Obrazy na szkle Eweliny Pęksowej w Tarnowskim Muzeum Diecezjalnym*, „Gość Niedzielny”, (1993) nr 35 [29 VIII 1993].
- Pęksowa w Muzeum Diecezjalnym*, „Czas Krakowski”, (1993) nr 165 [10 VII 1993].
- Początki Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, „Rocznik Tarnowski”, (1995/96) s. 17-38.
- Polak i tarnowianin z wyboru*, „Gość Niedzielny”, (1996) nr 29 [21 VII 1996, wydanie tarnowskie, wspomnienie o śp. Norbercie Lippóczy].
- Przewodnik po bazylice katedralnej w Tarnowie*, Tarnów 1996 [folder wystawy].
- Przewodnik po sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Czarnym Potoku*, Czarny Potok 2003.
- Przewodnik śladami błogosławionej Karoliny Kózkówny*, Tarnów 2001.
- Sacrum i Pejzaż*, Tarnów 1995 [folder wystawy].
- Sanktuarium Matki Bolesnej w Czarnym Potoku: studium historyczno-ikonograficzne*, Tarnów 1999.
- Śladami błogosławionej Karoliny Kózkówny: przewodnik*, Tarnów 2002.
- Śladami błogosławionej Karoliny Kózkówny: przewodnik dla pielgrzymów*, Tarnów 1998. [współautor Stanisław Sojka].
- Trzej pionierzy tarnowskiej muzeologii kościelnej*, „Currenda”, 138 (1988) nr 4-6, s. 210-220.
- Twórczość ks. Tadeusza Furdyny*, „Słowo – Dziennik Katolicki”, (1994) nr 8 [12 I 1994].
- Uroczystość stulecia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 57 (1988) s. 102-108.
- Wystawa artystycznej twórczości ks. T. Furdyny, listopad 1993 – marzec 1994*, Muzeum Diecezjalne i Instytut Teologiczny w Tarnowie, Tarnów 1993.
- Wystawa Jubileuszowa malarstwa na szkle Eweliny Pęksowej z Zakopanego, lipiec – sierpień – wrzesień 1993*, Tarnów 1993 [folder wystawy w MDT].
- Wystawa Jubileuszowa w Seminarium Duchownym*, „Currenda”, 122 (1972) nr 1-6, s. 63-66.
- Wystawa malarstwa ks. Stanisława Nowaka w Muzeum Diecezjalnym w Tarnowie, lipiec-wrzesień 1973*, Tarnów 1973 [folder].
- Wystawa poświęcona postaci św. Stanisława B. M. w Szczepanowie*, „Currenda”, 128 (1978) nr 9-12, s. 306-309.
- Wystawa twórczości ks. Tadeusza Furdyny*, „Gość Niedzielny”, (1993) nr 49 [5 XII 1993].
- Zaproszenie do bazyliki katedralnej w Tarnowie: przewodnik*, Tarnów 2010 [współautor Robert Moździerz].
- „Złożenie Chrystusa do Grobu” – włoska kopia obrazu Caravaggia w Muzeum Diecezjalnym w Tarnowie. Wystawa jednego obrazu: 17 XI-31 XII 1996*, Tarnów 1996 [folder wystawy].

REFERENCES / BIBLIOGRAFIA

- Szczebak Władysław, *Muzea i zabytki kościelne na szlakach turystycznych południowej Polski*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 54 (1987) s. 71-77.
- Szczebak Władysław, *Muzea parafialne i klasztorne na przykładzie diecezji tarnowskiej*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 85 (2006) s. 77-88.
- Szczebak Władysław, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie: ludzie i zabytki*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 54 (1987) s. 132-139.
- Szczebak Władysław, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce*, Tarnów 2003.
- Szczebak Władysław, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie wobec celów i zadań muzealnictwa kościelnego*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 67 (1997) s. 99-140.
- Szczebak Władysław, *Uroczystość stulecia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 57 (1988) s. 102-108.

Netografia

- <https://sadecczanin.info/kultura-edukacja-religia/nie-zyje-ks-dr-wladyslaw-szczebak-mial-93-lata-byl-bardzo-zasluzonym> (dostęp: 4.10.2022).
- <https://tarnow.gosc.pl/doc/7814059.Zmarl-ks-Wladyslaw-Szczebak> (dostęp: 4.10.2022).
- <https://www.se.pl/tarnow/nie-zyje-ks-wladyslaw-szczebak-przez-prawie-30-lat-kierowal-muzeum-diecezjalnym-aa-5GeC-wLTM-uQaX.html> (dostęp: 4.10.2022).

Słowa kluczowe: Muzeum Diecezjalne w Tarnowie; Władysław Szczebak; muzea kościelne; Tarnów; diecezja tarnowska